

מבט לטרור: חזבאללה, לבנון וסוריה (26 באוקטובר - 7 בנובמבר 2022)

עיקרים

- ◀ בעקבות הבחירות בישראל, הביעו גורמים בלבנון חשש מאי קיום הסכם הגבול הימי בין ישראל ולבנון, מה שעלול, לדבריהם, להביא להסלמה צבאית. לדברי שגרירת ארצות הברית בלבנון גם לאחר החתימה על הסכם הגבול הימי עם ישראל, לא תקיים ארצות הברית שיח עם חזבאללה, גם לא באמצעות מתווכים.
- ◀ חסן נצראללה, מזכ"ל חזבאללה, פועל ליצירת גוש פרלמנטרי נרחב לבחירת נשיא בלבנון. במסגרת זאת הוא מנסה לשכנע את ג'בראן באסיל, ראש הזרם הפטריוטי הלאומי החופשי, לתמוך בסלימאן פרנג'יה, נוצרי אוהד סוריה והמועמד המועדף של חזבאללה ואמל.
- ◀ חזבאללה, בתמיכת איראן, הופך להיות כוח משמעותי בתחום הסייבר והאינטרנט כחלק מהמאמץ האיראני למאבק על התודעה.
- ◀ משלחות חמאס ותנועת אנצאר אללה¹ קיימו מפגשים עם בכירי חזבאללה באזור צור, כחלק מחיזוק "ציר ההתנגדות" ושיתוף פעולה בין הארגונים הפלסטינים לבין חזבאללה.
- ◀ הפרלמנט בשוויץ הצביע נגד הכללת חזבאללה ברשימת ארגוני הטרור השוויצרית וקבע כי חזבאללה הוא תנועה פוליטית ולא ארגון טרור.
- ◀ בתקיפות המיוחסות לישראל נפגעו מתקנים של משמרות המהפכה וחזבאללה בדרום דמשק, הקשורים להעברת אמצעי לחימה אסטרטגיים מאיראן לחזבאללה.

חזבאללה ולבנון

החתימה על הסכם הגבול הימי

- ◀ בעקבות תוצאות הבחירות בישראל, קיים חשש בקרב גורמים בלבנון כי ממשלת ישראל החדשה, בראשות בנימין נתניהו, תנסה להשהות את הסכם הגבול הימי בין לבנון לישראל. לטענת ערוץ אלמיאדין, המקורב לחזבאללה, למערכת הביטחון הישראלית תפקיד חשוב בשיקולים במקרה של אי עמידה בתנאי ההסכם בכל הנוגע לאפשרות התלקחות מערכה צבאית בין לבנון לישראל. לפיכך, היא זו שאמורה לבלום את הדרג המדיני מלהפר את ההסכם מחשש שחזבאללה יממש את איומיו לפגוע באסדות הקידוח הישראליות או אף לפתוח בהסלמה (אלמיאדין, 4 בנובמבר 2022).

¹ אנצאר אללה הוא הארגון הצבאי של החות'ים בתימן הנתמך על-ידי איראן וחזבאללה

◀ דורותי שיי, שגרירת ארצות-הברית בלבנון, אמרה כי החתימה על ההסכם לקביעת הגבול הימי עם ישראל הוכיחה כי חזבאללה יכול לפעול גם בפרגמטיות, עם זאת הוסיפה, כי לארצות-הברית אין שיח עם הארגון, אף לא באמצעות מתווכים (אלנשרה, 5 בנובמבר 2022).

◀ גם ראש ממשלת המעבר בלבנון, נג'יב מיקאטי, התייחס לחשש כי ישראל תחזור בה מהסכם סימון הגבול הימי ואמר כי ארצות הברית העניקה ללבנון ערבויות למקרה שישראל כזה, ולכן איננו חושש מכך (אלנבצ' ערוץ אלממלכה, 2 בנובמבר 2022).

הבחירות לנשיאות

◀ חסן נצראללה, מזכ"ל חזבאללה, פועל למנף את הצלחותיו במשא ומתן לסימון הגבול הימי עם ישראל במטרה ליצור חזית רחבה למינוי סלימאן פרנג'יה, המועמד מטעמו לנשיאות, אחר סיום כהונתו של הנשיא מישל עון ולאור הקיפאון הפוליטי בלבנון שאינו מאפשר בחירת נשיא חדש ברוב הנדרש בפרלמנט. במסגרת זאת פנה נצראללה לג'בראן באסיל, חותנו של עון וראש הזרם הפטריוטי החופשי, כדי להגיע להסכמה לבחירתו של סלימאן פרנג'יה כמועמד מוסכם על גוש תומכי חזבאללה.

◀ ההסכמה בקרב הגוש השיעי לבחירת פרנג'יה לנשיא ללבנון הושגה בפגישה בין נצראללה לבין נביה ברי, ראש תנועת אמל השיעית, המשמש גם כיושב ראש הפרלמנט הלבנוני. עתה מנסה נצראללה לצרף ליוזמה זו גם את הזרם הפטריוטי החופשי של ג'בראן באסיל וליצור גוש פרלמנטרי רחב שיתמוך בבחירת פרנג'יה. למרות שיתוף הפעולה בין נצראללה לבאסיל בשאלת המשא ומתן לקביעת הגבול הימי, נמסר כי באסיל לא שוכנע עדיין לתמוך בפרנג'יה (אלאח'באר, 3 בנובמבר 2022).

◀ הסיבה המרכזית לאי הסכמתו של באסיל למינויו של פרנג'יה היא התאום המתקיים בין פרנג'יה לבין נביה ברי. באסיל חושש כי תאום זה ימנע איזונים בין הרשויות בלבנון ויעניק כוח לנביה ברי ולעדה השיעית על חשבון כוחה הפרלמנטרי של העדה הנוצרית (אלאח'באר, 4 בנובמבר 2022). סיום כהונתו של הנשיא מישל עון ואי יכולת הפרלמנט הלבנוני להגיע לרוב הנדרש לבחירת נשיא מהעדה הנוצרית, גורם ללבנון להכנס לתקופה רגישה של ואקום פוליטי וניהולי. ייתכן שכפיתרון ביניים ימונה רמטכ"ל צבא לבנון כממלא מקום זמני עד לבחירתו של נשיא קבוע.

סלימאן פרנג'יה, מועמד חזבאללה ואמל לנשיאות לבנון (ויקיפדיה, 04 בנובמבר 2022)

חזבאללה ככוח בתחום הסייבר

◀ ממחקר שפורסם ב-The International interest עולה כי ארגון חזבאללה, הולך והופך לכוח משמעותי בתחום הסייבר. התהליך מתבצע כחלק ממדיניות איראנית רחבה ליצירת כוח שיעי שייסייע לה ויעמוד מול אתגרי ההסברה וההשפעה הניצבים בפני איראן, ולאחר שאיראן זיהתה את היתרון בהקמת "צבא סייבר" בלבנון.

◀ איראן, הרואה בתחום ההשפעה מרכיב מרכזי בכל מאבק מדיני-צבאי, מעניקה לחזבאללה יכולות מתקדמות ומשמעותיות כדי שתהיה לו תרומה משמעותית במאבק על ההשפעה והגמוניה מול ישראל, בעולם הערבי ומחוצה לו. מלחמת לבנון השנייה בשנת 2006 הייתה נקודת המפנה שבמהלכה הבינו חזבאללה ואיראן, כי לשם ההגעה לניצחון יש להפעיל גם את נשק ההשפעה על הצד השני ולהופיע מולו כ"מנצח וירטואלי" (The International interest, 31 באוקטובר 2022).

◀ ארגון ג'האד אלבנא² הוא אחד מזרועות חזבאללה הפועלות בנושא שמטרתו לסייע בבניית תשתיות ובמתן הדרכה מקצועית לאוכלוסיה השיעית. הארגון מפעיל קורסים בתחומים שונים כמו הקמת רשתות אינטרנט, תיקון מחשבים וסדנאות לצילום ותיעוד. לא מן הנמנע כי בוגרי השתלמויות אלה משולבים בפעילויות הסייבר של חזבאללה.

2 ראו בהקשר זה פרסום מרכז המידע מ-12 ביוני 2019: "אגודת ג'האד הבינוי בלבנון: מוסד חברתי של חזבאללה העוסק בבניה ושיקום, פרויקטים חברתיים מגוונים בקרב בני העדה השיעית, ומהווה מרכיב חשוב בתשתית האזרחית של חזבאללה".

**קורס התקנת רשתות אינטרנט מטעם ג'האד אלבנא בעיירה אלהרמל בבקאע
(ערוץ הטלגרם של ג'האד אלבנא, 28 בספטמבר, 2022)**

שוויץ מתנגדת להכרזה על חזבאללה כעל ארגון טרור

◀ על פי דיווח בלבנון, הממשל הפדרלי השווייצרי הצביע נגד ההצעה להגדיש את חזבאללה כארגון טרור והוצאתו אל מחוץ לחוק בנימוק שחזבאללה הוא גוף פוליטי ואינו ארגון טרור. בעקבות כך לא יכלל הארגון ברשימת אירגוני הטרור של שוויץ ולא יופעלו נגדו או נגד אנשיו סנקציות כלשהן. ההחלטה עברה בפרלמנט השווייצרי לאחר בדיקה שנערכה בעקבות עתירה של מספר חברי פרלמנט לבחון את פעילות איסוף התרומות של הקהילה הלבנונית בשוויץ עבור חזבאללה (אלאח'באר, 5 בנובמבר 2022).

◀ עוזרת מזכיר המדינה האמריקאית, ברברה ליף אמרה כי המצב הפוליטי בלבנון רעוע והוא ילך ויחמיר לפני שיתייצב ויבחר נשיא במדינה. בהתייחסה למצב הכלכלי של לבנון הוסיפה ליף כי ההסכם לקביעת הגבול הימי עם ישראל איננו פתרון קסם, ועל לבנון להענות לדרישה של קרן המטבע הבין לאומית ולערוך רפורמות³ (Middle East Eye, 4 בנובמבר 2022).

◀ צעיר לבנוני בן 21 בשם ח.ש. (כך במקור) הסגיר עצמו למשטרת בעלבכ והודה כי מאז 2018 קיים קשר עם המודיעין הישראלי. על פי הודאתו, הוא מסר למודיעין הישראלי ידיעות, מספרי טלפון ומידע על מקומם של מרכזים של חזבאללה (אלאח'באר, 2 בנובמבר 2022).

חזבאללה והפלסטינים

◀ משלחות חמאס ותנועת אנצאר אללה קיימו מפגשים עם בכירי חזבאללה:

◆ בפגישה עם חאג' עבדאללה נאצר, אחראי אזור ג'בל עאמל⁴ (כך במקור) בחזבאללה נדונו ההתפתחויות האחרונות ומצב הפלסטינים במחנות הפליטים. חאג' נאצר הביע את תמיכת חזבאללה במאבק הפלסטינים, במיוחד בתקופה האחרונה, בעקבות ההסלמה ביהודה ושומרון. הוא גם ציין את

³ קרן המטבע הבין-לאומית הציבה בפני לבנון דרישה לרפורמות בתחום הפיקוח ומניעת השחיתות כתנאי לסיוע נרחב של הקרן לכלכלת לבנון.

⁴ ג'בל עאמל הוא השם המקובל בלבנון לאזור דרום לבנון.

זכותם של הפליטים הפלסטינים לחיים בכבוד ולהכרה בזכויותיהם החוקיות והחברתיות⁵. בנוסף, הדגיש חאג' נאצר, כי על כל הארגונים הפלסטינים להתאחד ולפעול למען פתרון הבעיה הפלסטינית שהיא המטרה המשותפת. עבד אלהאדי, שעמד בראש משלחת חמאס, ציין שהפגישה מחזקת את "הקשרים האמיצים" בין שני הארגונים וכי מאבק הפלסטינים יימשך ואף יתעצם (יא צור, 30 באוקטובר 2022).

◆ בפגישה עם שיח' חסן עז אלדין, חבר הפרלמנט הלבנוני מגוש הנאמנות וההתנגדות⁶, הביע עז אלדין את תמיכת חזבאללה במאבק הפלסטיני ביהודה ושומרון. הוא גם הדגיש את חשיבות ההתקרבות, שחלה לאחרונה, בין חמאס לבין המשטר הסורי וציין ש"ציר ההתנגדות" (שאליו משתייכים איראן, חזבאללה, סוריה, וחמאס) הוא בעל משמעות אסטרטגית לטובת העם הפלסטיני (יא צור, 31 באוקטובר 2022).

◆ בפגישה עם עוזר האחראי על אזור ג'בל עאמל, חאג' ח'ליל חסין, ועם נושא תיק מחנות הפליטים בחזבאללה, אבו ואיל זלזלי, נדונו האירועים האחרונים באזור. הצדדים הסכימו כי האירועים ביהודה ושומרון הם חלק חשוב מהדרך לשחרור פלסטין. כמו כן קבעו כי מחנות הפליטים בלבנון הם תחנה ראשונה בדרך לשיבה ועל כן יש לתמוך בהם. הם ציינו שהמצור המוטל על לבנון פוגע בכושר העמידה של מחנות הפליטים. הצדדים סיכמו בברכה לנוער הפלסטיני העומד מול "הכיבוש הישראלי" וציינו כי תוצאות הבחירות בישראל הינם בבחינת תמונה אמיתית של החברה הישראלית הנוטה לימין הקיצוני (יא צור, 4 בנובמבר 2022).

פגישת משלחת חמאס עם חבר הפרלמנט הלבנוני שיח' חסן עז אלדין
(יא צור, 31 באוקטובר 2022)

פעילות איראן בסוריה

תקיפה המיוחסת לישראל בדרום דמשק

◀ ב-27 באוקטובר 2022, (בפעם השלישית באותו שבוע), בוצעה תקיפה, המיוחסת לישראל, באזור שדה התעופה של דמשק. על פי מקורות במשרד ההגנה הסורי התקיפה בוצעה גד מספר יעדים מדרום לדמשק,

⁵ על-פי החוק בלבנון הפליטים הפלסטינים בלבנון אינם רשאים לחיות מחוץ למחנות הפליטים ואסור עליהם לעסוק במספר מקצועות בעלי חשיבות ציבורית וכלכלית.

⁶ גוש הנאמנות וההתנגדות הוא המפלגה הפוליטית של התנועות השיעיות אמל וחזבאללה בפרלמנט הלבנוני.

וההגנה האווירית הסורית יירטה את הטילים הישראליים. המרכז הסורי לזכויות האדם, שמושב בלונדון, מסר כי לפחות ארבעה טילים פגעו באזור מתחם סת זינב⁷ שמדרום לדמשק ללא דיווח על אבדות בנפש. על-פי הדיווח, מטרת התקיפה הייתה לפגוע במאמץ האיראנים להעביר אמצעי לחימה לחזבאלה. התקיפה האחרונה כוונה נגד בסיס הסיוע של הגייס הלבנוני במשמרות המהפכה ולבסיסים של דיביזיה 4 בפיקודו של מאהר אל-אסד, המסייעים לאיראנים בהעברת אמצעי לחימה אסטרטגיים וחומרים מסוכנים.

◀ מכמה דיווחים עולה כי האיראנים מפעילים שלושה מסלולים של העברת אמצעי לחימה לסוריה: מסלול אווירי דרך שדות התעופה, מסלול ימי דרך נמל לאד'קיה, ומסלול יבשתי דרך מעברי הגבול בין עיראק לסוריה. דווח שהעברת אמצעי הלחימה בדרך היבשה מתבצעת על-ידי יחידה 190 של משמרות המהפכה בפיקודו של בהנאם שהריארי ויחידה 4400 השייכת לחזבאללה בפיקודו של חאג' פאדי. לעיתים איראן מסתירה את העברת הנשק לסוריה ולחזבאללה ומציגה אותו כציוד שנועד לסיוע הומניטארי. התקיפות האחרונות כווננו למחסנים של דיביזיה 4 ושל יחידה 4400 (אלערביה, אלחדת', 27 באוקטובר 2022).

תצלום אוויר של מתחם סת זינב שיעדים בקרבתו הותקפו (טוויטר SAM, 30 באוקטובר 2022)

◀ שר החוץ הסורי פיצל אלמקדאד אמר כי מטוסי חיל האוויר הישראלי משתמשים בתנועת המטוסים האזרחיים בקרבת שדה התעופה בדמשק ומשגרים את הטילים מעל ומתחת למטוסים אזרחיים, לכן ההגנה האווירית הסורית איננה יכולה לפגוע בהם מחשש לפגיעה במטוסים האזרחיים (פייסבוק דף סווידא ANS, 2 בנובמבר 2022).

⁷ אלסידה זינת (נקראת בשפה העממית: אלסת זינב) הייתה בתו האהובה של האמאם עלי בן טאלב, מייסד השיעה, ונכדו של הנביא מוחמד. קברה, הממוקם בדרום סוריה, משמש מוקד עלייה לרגל של שיעים מרחבי העולם.